

Verslaglegging straatgesprekken Enderakkers-/ Bergeijk-Noord

Inleiding

Bergeijk groeit. De bredere ambitie van de gemeente is om tot 2040 circa 3.000 woningen te realiseren. Onderdeel van deze ontwikkeling is de woonwijk Enderakkers in gebied Bergeijk- Noord, voor circa 1.000 woningen. Zo'n ontwikkeling vraagt niet alleen om nieuwe woningen, maar ook om aandacht voor de sociaal-maatschappelijke impact van een nieuwe wijk op het bestaande dorp Bergeijk en haar (toekomstige) bewoners.

De gemeente wil een wijk ontwikkelen waarin de mening en kennis van inwoners een centrale rol speelt. Daarom gaat morgenmakers, namens de gemeente, het gesprek aan met bewoners over hun perspectief op de toekomst van het gebied Bergeijk-Noord. Met de straatgesprekken halen we input op voor het gebiedsprogramma – zorgen, kansen en perspectieven – én maken we bewoners bewust van wat er speelt rondom de ontwikkeling van het gebied.

Over dit verslag

Dit verslag brengt de bevindingen samen uit de straatgesprekken die zijn gevoerd over de toekomstige ontwikkeling van Bergeijk-Noord. Het laat zien welke kwaliteiten inwoners nu ervaren, welke zorgen en kansen zij benoemen en wat zij belangrijk vinden voor dorps wonen in de toekomst. De uitkomsten zijn geen representatief onderzoek naar de mening van alle Bergeijkenaren. Ze vormen dus niet dé absolute waarheid over wat het dorp vindt. Wel bieden de gesprekken een waardevol handvat voor wat er leeft bij de mensen die zijn gesproken. Daarmee geeft dit verslag richting, aandachtspunten en aanknopingspunten voor de verdere planvorming.

Inhoudsopgave

Inleiding 3

1. Opzet en setting straatgesprekken 6

1.1 Het gesprek 6

1.2 Drie locaties.....8

1.3 Deelnemers 9

2. Samenvatting resultaten 10

Ontwerp vragen 12

3. Gebruik van het gebied 14

3.1 Groen, natuur en rust als kernkwaliteit 14

3.2 Het gebied als recreatieve schakel 14

3.3 Aandachtspunten in de huidige situatie 16

4. Dorps wonen voor de toekomst 18

4.1 Groene ruimte: het liefst een mix van privé en gedeeld groen.....18

4.2 Gestapeld wonen mag, als het bij het dorp blijft passen 19

4.3 Dichtbij parkeren, maar met een groen straatbeeld 19

4.4 Een dorps, groen en gevarieerd straatbeeld..... 20

4.5 Een wijk voor meerdere generaties samen..... 20

5. Zorgen en kansen 22

5.1 De belangrijkste zorgen 22

5.2 De belangrijkste kansen.....28

5.3 Aandachtspunten 30

6. Ten slotte..... 31

1. Opzet en setting straatgesprekken

Door letterlijk de straat op te gaan, ontmoeten we inwoners die met andere participatievormen minder snel worden bereikt. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een lage betrokkenheid, die je niet bereikt met een digitale enquête, of aan wie deze dingen normaliter voorbijgaan.

De straatgesprekken geven een beeld van hoe bewoners het gebied nu ervaren en gebruiken, hoe zij aankijken tegen de woonomgeving van de toekomstige wijk, en welke zorgen en kansen zij zien bij een ontwikkeling van deze schaal.

1.1 Het gesprek

Om het gesprek te structureren, is er bij de opzet gekozen om drie panelen te gebruiken. De panelen bieden inhoud voor de bewoners om op te reageren en bieden zo structuur en houvast tijdens het gesprek. De drie panelen hebben allen een andere focus. Zo ontstaat een flexibel gesprek: het eerste paneel brengt de persoonlijke beleving van het gebied Bergeijk-Noord in kaart, het tweede helpt met de beleving van een toekomstige wijk en het derde brengt zorgen en kansen in kaart bij een ontwikkeling van deze schaal.

Paneel 1: Hoe wordt het gebied nu gebruikt?

Het eerste paneel bevat de kaart van Bergeijk-Noord en bevroagt favoriete plekken, gebruiken van het gebied en mogelijk aandachtspunten van bewoners. Hierbij zijn inwoners gevraagd gebieden aan te geven door middel van stickers (hartjes, uitroepetekens en groene stift).

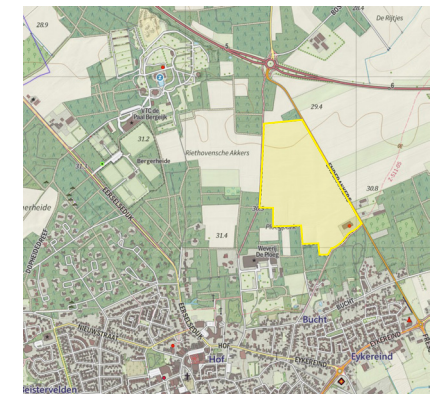
Bergeijk-Noord & project Enderakkers

Deel jouw perspectief in deze eerste fase

- Wat zijn je favoriete plekken?
- Waar zitten voor jou aandachtspunten?
- Hoe gebruik je het gebied?

Scan de QR code voor meer informatie, of ga naar www.bergeijk.nl/project-enderakkers

Paneel 2: Woonomgeving

Wat vinden bewoners belangrijk in deze toekomstige wijk? Hoeveel ruimte moet er zijn voor ontmoeting? Welk straatbeeld spreekt hen aan? Wat maakt voor hen een fijne wijk, waar ze graag zouden wonen? We halen op hoe inwoners tegen het wonen in de toekomst aankijken. Ter inspiratie zijn verschillende doorkijkjes gegeven op verschillende thema's. Door middel van van sticker konden ze aangeven wat hen aansprak, en wat niet.

Woonomgeving Enderakkers

Wat spreekt je aan en wat juist niet?

Paneel 3: Zorgen en kansen

Het derde bord gaat in op zorgen en kansen van de inwoners op verschillende thema's. Want waar zien zij zorgen en kansen wanneer er 1000 woningen bij komen? Hierbij is een voorzet gedaan aan welke thema's gedacht kan worden, namelijk: wonen, verkeer, gemeenschap, ontmoeting, voorzieningen, recreatie, landschap en veiligheid.

Zorgen en kansen

Op verschillende thema's

1.2 Drie locaties

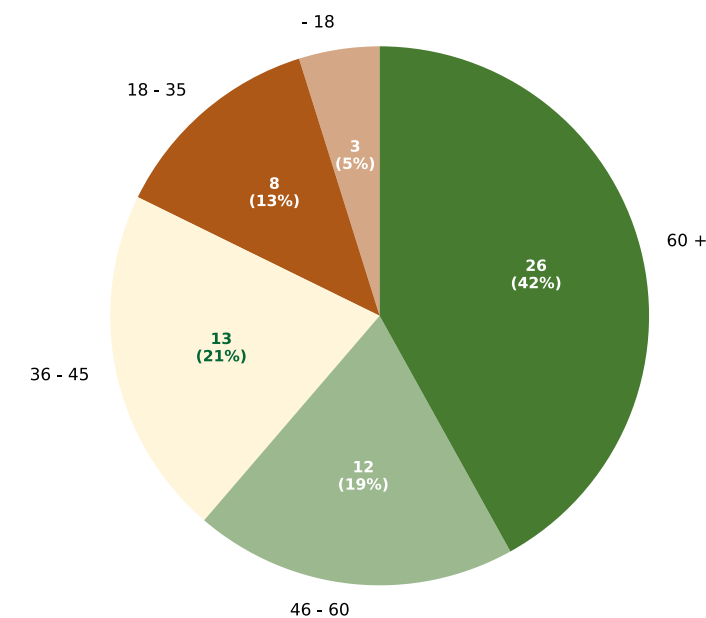
Dit verslag gaat over de straatgesprekken die zijn gevoerd op drie locaties in Bergeijk:

1. bij de markt
2. bij de Albert Heijn
3. bij Kattendans en de Jumbo

1.3 Deelnemers

Er zijn 49 gesprekken gevoerd, met in totaal 62 personen. Sommige gesprekken waren met meer dan één persoon tegelijk. In onderstaande cirkeldiagram staat een leeftijdsverdeling van de gevoerde gesprekken. De gekozen locaties en tijdvakken hebben hierin een rol gespeeld. Bij het straatgesprek op dinsdagmiddag op de markt hebben we voornamelijk 60 plussers gesproken, die overdag tijd hebben en niet meer naar hun werk hoeven. Deze groep is het grootst, zoals in onderstaande cirkeldiagram is te zien. Vroeg in de ochtend bij de Albert Heijn en 's middags op het plein bij de Jumbo is er een meer gemêleerde groep inwoners gesproken

Leeftijdsverdeling

2. Samenvatting resultaten

Deze samenvatting brengt de belangrijkste signalen uit de 49 straatgesprekken samen. De gesprekken laten zien dat inwoners niet alleen reageren op het aantal woningen, maar vooral op de vraag wat deze ontwikkeling betekent voor het karakter van Bergeijk: het groen, de rust, de bereikbaarheid, de voorzieningen en het dorps gevoel.

Gebruik van het gebied

- **Het gebied wordt nu vooral gewaardeerd om groen, rust en recreatief gebruik.**
In circa 35 van de 49 gesprekken wordt groen genoemd als kernkwaliteit van het gebied of als randvoorwaarde voor de toekomst. Inwoners noemen het landschap, de bosranden, open ruimte en het rustige karakter als belangrijke kwaliteiten die niet verloren mogen gaan.
- **Wandelen en fietsen zijn belangrijk in het dagelijks gebruik van het gebied.**
Het gebied functioneert niet alleen als woon- of ontwikkellocatie, maar ook als recreatieve schakel. Vooral de fiets- en wandelverbindingen richting Riethoven, Westerhoven en de dorpskern worden gewaardeerd. Deze routes dragen bij aan het gevoel van ruimte en verbondenheid met de omgeving.
- **Tegelijk voelt het gebied nu al wat los van de dorpskern.**
Meerdere inwoners benoemen dat het gebied enigszins afgezonderd ligt van voorzieningen en van het bestaande dorpsleven. Dat maakt verbinding een belangrijk aandachtspunt voor de nieuwe ontwikkeling: de wijk moet als onderdeel verbonden raken met de kern van Bergeijk.
- **Verkeer is ook in de huidige situatie al een knelpunt.**
Inwoners ervaren de bestaande wegen momenteel al als te druk. Zij hebben last van veel verkeer en drukke wegen waar te hard wordt gereden, en uiten zorgen over hoe de ontsluiting geregeld zal worden bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk. Verkeer en ontsluiting is dus een bestaand aandachtspunt, dat nog belangrijker wordt met de komst van een nieuwe wijk.

Dorps wonen voor de toekomst

- **Dorps wonen gaat voor inwoners vooral over gevoel en schaal.**
Inwoners denken bij dorps wonen aan rust, kleinschaligheid, groen, veiligheid en genoeg ruimte voor recreatie en ontmoeting. Inwoners vragen zich af of deze kwaliteiten van het dorp met de komst van een nieuwe wijk behouden worden, en hoe de nieuwe wijk zich zal gaan verhouden tot de bestaande kern. Zal Bergeijk nog wel als ons dorp voelen?
- **Een mix van privé en gedeeld groen spreekt het meest aan.**
De meeste van de respondenten kozen voor een mix van privé en collectief groen. Een kleine eigen buitenruimte blijft belangrijk voor het merendeel van de respondenten, maar gedeelde groene plekken worden kansrijk gevonden als ze ontmoeting stimuleren en goed beheerd kunnen worden.

- **Gestapeld wonen is bespreekbaar, maar alleen onder duidelijke voorwaarden.**
Een merendeel van de respondenten staat neutraal of positief tegenover gestapeld wonen. Slechts een klein gedeelte staat er uitgesproken negatief tegenover. Belangrijke voorwaarden zijn echter wel: niet te hoog, niet boven de boomtoppen, passend bij het dorps silhouet en zorgvuldig ingepast in groen en landschap.
- **Het liefst dichtbij parkeren, maar auto's mogen het straatbeeld niet domineren.**
Wanneer is de afstand naar je geparkeerde auto te groot? In circa 20 van de 50 gesprekken wordt parkeren dichtbij de woning belangrijk gevonden, vooral voor senioren en dagelijkse boodschappen. Tegelijk willen inwoners geen stenige wijk waarin auto's het beeld bepalen. Geclusterd parkeren, hofjes of andere oplossingen zijn voorstelbaar als de afstand beperkt blijft.
- **Een gemengde wijk voor meerdere generaties spreekt aan.**
In circa 10 gesprekken beginnen respondenten uit zichzelf over een combinatie van starters, jongeren en senioren. De nieuwe wijk wordt gezien als kans om jongeren in Bergeijk te houden én ouderen passend te laten wonen. Dorps wonen gaat daarmee ook over sociale menging en ontmoeting.

Zorgen en kansen

- **Verkeer en ontsluiting vormen de grootste zorg.**
Verkeer is het meest genoemde thema. Inwoners vragen zich af hoe circa 1.000 nieuwe woningen veilig en logisch worden aangesloten op bestaande wegen, zonder extra druk, sluipverkeer of onveiligheid rond scholen en routes.
- **Voorzieningen moeten meegroeien, maar de plek ervan vraagt om keuzes.**
Sommige inwoners vinden dat bestaande voorzieningen in de kern voldoende zijn, anderen maken zich zorgen over extra druk op winkels, zorg, onderwijs en horeca. De onderliggende vraag is of voorzieningen in de nieuwe wijk moeten landen, in de bestaande kern moeten blijven, of dat een combinatie nodig is.
- **Verlies van groen, natuur en landschap is een terugkerende zorg.**
In circa 18 van de 50 gesprekken beginnen respondenten uit zichzelf over het risico op verlies van groen, bos of landschapswaarde. De zorg gaat niet alleen over natuur, maar ook over het verdwijnen van wandelgebied, rust en openheid. Landschap wordt daarmee gezien als dragende kwaliteit.
- **De schaal en het tempo van de ontwikkeling roepen spanning op.**
Circa 8 respondenten noemen de omvang van 1.000 woningen expliciet als zorgpunt. Vooral het idee van een snelle, grote instroom voelt voor sommigen als te veel in één keer. Dit wijst op het belang van heldere communicatie, een ontwikkeling die zichtbaar meegroeit met het dorp en het vinden van een manier waarop een nieuwe wijk kan ontstaan zonder dat bestaande bewoners het gevoel krijgen dat de verandering hen overkomt.
- **De belangrijkste kansen liggen in verbinding, betaalbaarheid en ontmoeting.**
Inwoners zien meerdere positieve mogelijkheden: betere fiets- en wandelverbindingen, woningen voor starters en senioren, betaalbare woonruimte, ontmoetingsplekken en klimaatbestendig groen. De ontwikkeling kan dus iets toevoegen aan Bergeijk, mits deze goed verbonden wordt met het bestaande dorp.

Ontwerp vragen

- **Woningbouw én het behoud van groen en rust**
Inwoners zien de noodzaak van nieuwe woningen, maar willen niet dat de groene kwaliteiten van het gebied verdwijnen. Hoe kunnen 1000 woningen realiseren met behoud van het landschappelijke karakter van het gebied?
- **Dorps wonen én verdichten**
Gestapeld wonen en compacte woonvormen zijn bespreekbaar, maar alleen als deze een dorpse maat en schaal krijgen. Hoe kunnen we compact bouwen met behoud van het dorpse karakter?
- **Een nieuwe wijk als onderdeel van Bergeijk**
Er is zorg dat de wijk los komt te liggen van het dorp. De kans ligt juist in betere verbindingen met de kern, voorzieningen en routes. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de nieuwe wijk verbonden is, zowel ruimtelijk als sociaal, met de rest van Bergeijk?
- **Groei van het dorp én de draagkracht van voorzieningen en verkeer**
De ontwikkeling wordt niet alleen beoordeeld op woningen, maar op de vraag of wegen, scholen, winkels, zorg en ontmoetingsplekken mee kunnen groeien. Hoe kunnen we in de groei van het dorp de draagkracht van voorzieningen meenemen?

3. Gebruik van het gebied

Dit hoofdstuk gaat in op het gebruik en de favoriete plekken van bewoners in het gebied Bergeijk-Noord, en op de aandachtspunten en zorgen die zij hierbij benoemen met het oog op de toekomstige ontwikkeling.

Het beeld dat uit de gesprekken naar voren komt, is dat het gebied vooral wordt gewaardeerd om zijn groene, rustige en kleinschalige karakter, en om de functie die het nu al vervult als wandel- en fietsgebied. Tegelijk noemen meerdere respondenten dat Bergeijk-Noord nu ver van het centrum aanvoelt ten opzichte van de dorpskern – een spanningsveld dat verderop in dit verslag (hoofdstuk 5) nog uitgebreider terugkomt.

3.1 Groen, natuur en rust als kernkwaliteit

Groen is het meest besproken thema met betrekking tot het gebied. Voor inwoners is groen de kernkwaliteit van het gebied, en het behoud ervan een randvoorwaarde voor de toekomst.

Voor bewoners gaat het niet alleen om groen als landschapselement, maar om wat het gebied betekent voor rust en identiteit. Meerdere respondenten wijzen op het open, kleinschalige karakter en verwijzen daarbij naar Bergeijk als (ooit) groenste gemeente. Ook het archeologische en landschappelijke belang van het gebied wordt een aantal keer expliciet genoemd. De rode draad is dat bewoners dit karakter willen behouden, ook nu er een grote ontwikkeling aankomt.

- “Het was ooit de groenste gemeente (en daar moeten we heen terug). Het zou zonde zijn als dit kenmerk van Bergeijk verloren zou gaan.”
- “Het open karakter is bijzonder. Archeologisch is het een waardevol gebied.”
- “Het is een rustige omgeving, en het is belangrijk dat dit zo blijft.”

3.2 Het gebied als recreatieve schakel tussen Bergeijk en omliggende kernen

Meerdere respondenten noemen Bergeijk-Noord nu al een belangrijke recreatieve schakel tussen Bergeijk en omliggende kernen zoals Riethoven en Westerhoven, vooral via het snelfietspad (Ploegpad).

Deze functie wordt door bewoners als vanzelfsprekend en waardevol ervaren: het gebied is onderdeel van hun dagelijkse routine om te fietsen en te wandelen. Voor de planvorming betekent dit dat bestaande routes en verbindingen een plek moeten krijgen in het ontwerp van de nieuwe wijk.

- “Fietsen en wandelen zijn belangrijk in dit gebied. Het fietspad vormt een belangrijke verbinding tussen Riethoven en Bergeijk.” – Gesprek 1

“Ik wandel altijd in en langs het gebied.”

“Het gebied heeft een open karakter, dat is bijzonder.”

“Het is een groene gemeente. Tot nu toe is er voldoende groen. Het liefst wordt het huidige groen grotendeels behouden.”

3.3 Aandachtspunten in de huidige situatie

3.3.1 Het gebied voelt nu al los van de dorpskern

Circa 6 respondenten vinden dat het gebied los staat van het dorp. Deze zorg lijkt te raken aan een breder, terugkerend spanningsveld tussen dit toekomstige woongebied en de bestaande kern. Voor bewoners is de vraag vooral hoe deze verbinding straks op een goede manier tot stand komt: fysiek, via routes en voorzieningen, maar ook in de beleving van het gebied als vanzelfsprekend onderdeel van Bergeijk.

- *“Het gebied voelt nu afgezonderd en enigszins losgekoppeld van de voorzieningen. Ik zou het graag zien als een gebied dat beter verbonden is met de omgeving en de aanwezige voorzieningen.”*

3.3.2 Verkeer en ontsluiting zijn nu al een knelpunt

Een terugkerend signaal van respondenten is dat de bestaande wegenstructuur nu al onder druk staat. Dit wordt gezien als een reëel risico bij een uitbreiding van deze schaal: als de huidige situatie al knelt, hoe houdbaar is deze dan met 1.000 woningen erbij? Sommige bewoners gaan hierin verder en pleiten voor een fundamenteel andere aanpak van verkeer in de kern, tot en met een autovrije dorpskern.

- *“De ontsluiting is momenteel al niet goed. De weg Enderakkers versterkt dit probleem.”*
- *“Er zijn teveel auto’s in de kern van Bergeijk. Ik pleit voor autovrij, en alles te voet.”*

3.3.3 Zorgen over landschap en ecologische waarde

Naast de algemene waardering voor groen wijst een klein aantal respondenten op specifieke ecologische waarden in het gebied, zoals een beschermd diersoort en agrarisch gebruik van de grond. Het gaat om concrete natuurwaarden die volgens deze respondenten goed in beeld moeten zijn.

- *“Verschrikkelijk plan, het is een beschermd gebied. De zwarte specht zit daar.”*
- *“Ik maak gebruik van bos en omgeving – 1000 woningen erbij in deze omgeving is te veel – Minder is beter.”*

4. Dorps wonen voor de toekomst

Aan welke knoppen kun je draaien om een nieuwe wijk te laten voelen als een logisch, dorps onderdeel van Bergeijk en niet als een los stukje dorp? Dit hoofdstuk laat zien waar inwoners dan aan denken, en wat hen aanspreekt.

Uit de gesprekken komt een redelijk consistent beeld naar voren. Dorps wonen in de toekomst gaat voor inwoners niet alleen over laagbouw of architectuur. Het gaat vooral over een gevoel: groen om je heen, ruimte om te bewegen, elkaar tegenkomen op straat en een schaal die past bij Bergeijk. Vernieuwing wordt niet afgewezen, maar inwoners stellen daar wel duidelijke voorwaarden aan.

4.1 Groene ruimte: het liefst een mix van privé en gedeeld groen

Dit onderwerp kwam voorbij in 39 gesprekken. De meeste bewoners kiezen voor een mix van privé en collectief groen: 20 keer werd een combinatie genoemd, 14 keer een privé tuin en 5 keer volledig collectief groen. Daarmee komt niet één harde voorkeur naar voren, maar vooral de wens om verschillende vormen van groen slim te combineren.

Groen gaat voor inwoners over meer dan alleen de uitstraling van de wijk. Het raakt aan rust, ontmoeting, verkoeling, privacy en het dorpse gevoel. Veel mensen hechten aan een eigen buitenruimte, maar zien ook kansen in gedeeld groen als dat ontmoeting stimuleert en past bij de doelgroep.

De terughoudendheid zit vooral in beheer en verantwoordelijkheid. Sommige inwoners vragen zich af wie gedeelde tuinen op termijn onderhoudt. De kans lijkt daarom vooral te zitten in een mengvorm: een kleine eigen buitenruimte, aangevuld met gedeelde groene plekken die herkenbaar, bruikbaar en goed te beheren zijn.

- “Collectief werkt toch niet. Als mensen op een gegeven moment verhuizen doet niemand er meer wat mee. Een kleine tuin is voldoende.”
- “Ik denk dat het heel belangrijk is om een gedeelde tuin te hebben, omdat dit de verbinding tussen bewoners kan versterken.”
- “Senioren met groen, gecombineerd met gemeenschappelijke bezigheden, bijvoorbeeld een gezamenlijke moestuin.”

4.2 Gestapeld wonen mag, als het bij het dorp blijft passen

Ook de vraag over gestapeld wonen is in 39 gesprekken beantwoord. Daarvan zijn 20 reacties neutraal of positief onder voorwaarden, 11 positief en 8 negatief. Gestapeld wonen wordt dus niet principieel afgewezen, maar de acceptatie hangt sterk af van schaal, hoogte, uitstraling en plek.

Het bezwaar richt zich niet altijd tegen appartementen op zichzelf, maar tegen hoogbouw die te stedelijk aanvoelt. Inwoners benoemen vaak heel precies waar voor hen de grens ligt: niet te hoog, niet boven de boomtoppen en passend bij het dorpse karakter.

Tegelijkertijd zien sommige inwoners dat compactere woonvormen nodig kunnen zijn bij een ontwikkeling van deze schaal. Gestapeld wonen wordt vooral voorstelbaar wanneer het ruimte vrijhoudt voor groen, geschikt is voor senioren of starters en zorgvuldig wordt ingepast.

- “Als er 1.000 woningen bijkomen, moet er wel iets van hoogbouw komen, lijkt mij. Ik zie graag maximaal vijf woonlagen.”
- “Dit vind ik prima voor het gebied, het creëert meer ruimte en groen.”
- “Ik zie liever geen hoogbouw. We wonen hier niet in een stad en hoogbouw past volgens mij niet bij het dorpse karakter van Bergeijk.”

4.3 Dichtbij parkeren, maar met een groen straatbeeld

In circa 20 van de 49 gesprekken wordt een sterke voorkeur voor parkeren dichtbij de woning genoemd. Dit onderwerp komt vooral naar voren in relatie tot senioren, boodschappen, dagelijkse praktische bruikbaarheid en het dorpse gevoel.

Parkeren raakt in de gesprekken direct aan de vraag of wonen straks praktisch en toegankelijk blijft. Veel inwoners willen de auto dichtbij kunnen zetten, zeker voor senioren, mensen die minder mobiel zijn of bewoners die boodschappen moeten dragen.

Tegelijkertijd is er ook begrip voor geclusterd parkeren, parkeerkoffers, hofjes of ondergronds parkeren, zolang de afstand beperkt blijft. Het spanningsveld is duidelijk: inwoners willen het gemak van de auto behouden, maar ook een groene en rustige woonomgeving. Parkeren is daarmee geen technische restvraag, maar een belangrijk onderdeel van het straatbeeld.

- “Parkeren voor de deur is belangrijk, of op maximaal 100 meter van de woning. Dit is vooral van belang voor senioren, bijvoorbeeld in verband met het doen van boodschappen.”
- “Parkeren hoeft niet direct voor de deur. Parkeerplaatsen kunnen ook worden geclusterd. Een stukje lopen is een kwestie van gewenning.”
- “Ondergronds parkeren is naar mijn mening de beste optie. Het liefst zo min mogelijk in het zicht. Dat zal ook wel de duurste optie zijn.”

4.4 Een dorps, groen en gevarieerd straatbeeld

Het straatbeeld komt in meerdere gesprekken terug via opmerkingen over groen, parkeren, bouwhoogte, architectuur en de sfeer van de straat. Het straatbeeld blijkt voor inwoners een belangrijke graadmeter voor de vraag of de nieuwe wijk straks nog als Bergeijk voelt.

Wanneer inwoners praten over dorps wonen in de toekomst, gaat het vaak over herkenbare elementen: veel groen, beperkte verharding, geen dominante parkeerstraten, variatie in bebouwing en een uitstraling die niet te stedelijk of monotoon wordt.

Dorps betekent daarbij niet dat alles hetzelfde of traditioneel moet zijn. Er is ruimte voor variatie, zolang de wijk rustig, groen en menselijk aanvoelt. Vooral de combinatie van parkeren, groen en architectuur bepaalt of het straatbeeld straks dorps blijft.

- *“Een straat met alleen verharding en parkeren vind ik geen goed idee, dat oogt rommelig.”*
- *“Ik zou graag een gemêleerde woonwijk zien met eenduidige architectuur, zonder dat deze monotoon wordt. .”*

4.5 Een wijk voor meerdere generaties samen

In circa 10 gesprekken geven respondenten aan een voorkeur te hebben voor een mix van senioren en starters in dezelfde wijk of hetzelfde complex. Men ziet een mix van doelgroepen daarmee als een belangrijk onderdeel voor de toekomstige wijk.

Inwoners zien de nieuwe wijk liever niet als buurt voor één doelgroep. Juist de combinatie van jong en oud wordt als kans genoemd: starters hebben moeite om een woning te vinden, terwijl senioren behoefte kunnen hebben aan passende, kleinere of levensloopbestendige woningen.

Deze mix wordt niet alleen praktisch bekeken, maar ook sociaal. Jongeren en senioren kunnen elkaar aanvullen en zorgen voor levendigheid, ontmoeting en onderlinge hulp. Voor de planvorming betekent dit dat een “gemengde wijk” concreet moet worden gemaakt in woningtypen, routes, gedeelde plekken en voorzieningen.

- *“Het zou mooi zijn als senioren en jongeren samen in de wijk kunnen wonen, zodat er een gemengde wijk ontstaat.”*
- *“Ik pleit voor een mix van senioren en starters, want dat vult elkaar goed aan.”*

5. Zorgen en kansen

Inwoners begrijpen dat Bergeijk moet groeien, maar zij zijn ook helder over de voorwaarden waaronder dat wat hen betreft kan, en over de kansen die zij daarbij zien.

De zorgen clusteren sterk rond verkeer en ontsluiting, druk op voorzieningen, behoud van groen en de vraag of een nieuwe wijk straks echt onderdeel wordt van Bergeijk. De kansen zitten vooral in betere verbindingen, betaalbare woningen, een gemengde wijk, nieuwe ontmoetingsplekken en klimaatbestendig groen.

5.1 De belangrijkste zorgen

5.1.1 Verkeer en ontsluiting: verreweg de grootste zorg

Verkeer is het meest genoemde thema in de gesprekken: het komt terug in 27 van de 36 gesprekken. De kern van de zorg is dat de bestaande wegenstructuur nu al als te druk wordt ervaren, terwijl er straks mogelijk circa 1.000 woningen bijkomen.

Veel inwoners vragen zich af hoe al die nieuwe huishoudens veilig en logisch worden aangesloten op de bestaande wegen. Daarbij gaat het niet alleen om drukte, maar ook om sluipverkeer, verkeersveiligheid, routes naar scholen en het ontbreken van goed openbaar vervoer. De zorg is dus breder dan “meer auto’s”: inwoners verwachten dat hierover goed wordt nagedacht alvorens er gebouwd wordt.

Opvallend is dat meerdere mensen de verkeerssituatie nu al als problematisch ervaren. De ontwikkeling wordt daarmee niet gezien als een losstaand nieuw vraagstuk, maar als iets dat bestaande knelpunten kan vergroten. Voor de planvorming betekent dit dat ontsluiting, fietsveiligheid en verkeersspreiding vroeg in het ontwerp moeten worden meegenomen.

- “Ik ben bang voor veel verkeer. Het is al zo druk. Hoe ga je al die nieuwe huishoudens over de bestaande wegen leiden?”
- “De ontsluitingswegen zijn nu al dramatisch. Enderakkers en Weebosseweg zijn beiden erg druk.”
- “Er is momenteel geen goede OV verbinding.”
- “De ontsluitingswegen zijn dramatisch, Enderakkers is erg druk. Er is veel drukte op Eijkereind-zijden door de 80-weg. Op de Weebosserweg is het te druk. Zorg voor de nieuwe wijk ook voor een ontsluiting voor auto’s richting Eerselsedijk-West.”

“Ik ben bang voor sluipverkeer, ook langs speeltuin. Hoe zorgen we voor een goede ontsluiting als iedereen met de auto boodschappen gaat doen?”

“Parkeren wordt overal steeds een groter probleem, zeker op zaterdag.”

“Ik vind de fietspaden te smal. Ook krijg je weinig tot geen voorrang als fietser.”

5.1.2 Druk op bestaande voorzieningen

Voorzieningen komen terug in 16 van de 36 gesprekken. Inwoners vragen zich vooral af of winkels, horeca, zorg, onderwijs en andere dagelijkse voorzieningen kunnen meegroeien met een ontwikkeling van deze omvang.

De geluiden hierover lopen uiteen. Sommige inwoners vinden dat Bergeijk al voldoende voorzieningen heeft en willen voorkomen dat er buiten de kern een tweede centrum ontstaat. Anderen maken zich juist zorgen dat het bestaande centrum te druk wordt of dat voorzieningen onvoldoende meegroeien met het aantal inwoners.

Daaronder ligt een duidelijke vraag: waar hoort het dagelijks leven van de nieuwe wijk straks plaats te vinden? In de bestaande kern, in de nieuwe wijk, of in een slimme combinatie daarvan?

- *“In het centrum wordt het ook drukker. Er moeten dan betere winkelvoorzieningen komen.”*
- *“Bergeijk heeft al 4 supermarkten, dat is genoeg.”*
- *“Mensen moeten maar gewoon voor de voorzieningen naar het centrum. Er zijn winkels genoeg in Bergeijk.”*

5.1.3 Verlies van groen, natuur en landschap

In 18 van de 49 gesprekken komt het risico op verlies van groen, bos of landschapswaarde ter sprake. Daarmee is groen niet alleen een kwaliteit van het gebied nu, maar ook een belangrijke zorg voor de toekomst.

Veel inwoners waarderen het gebied juist vanwege de rust, openheid, wandelmogelijkheden en landschappelijke sfeer. De komst van 1.000 woningen roept daarom de vraag op hoeveel van dat groene karakter behouden kan blijven. De zorg gaat niet alleen over bomen of natuur op zichzelf, maar ook over het verdwijnen van een manier van gebruik: wandelen, fietsen, ommetjes maken en het gevoel van ruimte.

Opvallend is dat sommige opmerkingen heel concreet zijn, bijvoorbeeld over bosranden, beschermde natuur of bestaande wandelgebieden. Voor de planvorming betekent dit dat landschap niet als restgroen moet worden behandeld, maar als dragende kwaliteit van het nieuwe gebied.

- *“Ik ben bezorgd dat ons groen en wandelgebied verdwijnt.”*
- *“Zorg voor bos, bijvoorbeeld langs de Onderakkersweg. Bouw het gebied niet vol.”*
- *“Niet iedereen zal er blij mee zijn, omdat er minder groen overblijft.” “We zijn vanuit België hierheen verhuisd voor de rust en het groen — dat bosrijke karakter moet behouden blijven.”*

5.1.4 De schaal en het tempo van de ontwikkeling

Acht respondenten benoemen expliciet de omvang van 1.000 woningen als zorgpunt. De zorg lijkt niet alleen te gaan over het aantal woningen zelf, maar ook over wat zo’n schaa sprong kan betekenen voor het dorp als gemeenschap.

Wanneer er in relatief korte tijd veel nieuwe woningen en bewoners bijkomen, roept dat vragen op over de verhouding tussen het bestaande dorp en de nieuwe ontwikkeling. In enkele gesprekken klinkt de zorg dat de verandering te plotseling kan voelen. Een persoon verwoordde het als een “overval” en dat de instroom van nieuwe bewoners niet in één keer te groot moet worden. Daarbij wordt de behoefte aan nieuwe woningen niet ontkend, maar de manier waarop de groei plaatsvindt is voor sommige inwoners minstens zo belangrijk als de omvang ervan.

De vraag is hoe een nieuwe wijk kan ontstaan zonder dat bestaande bewoners het gevoel krijgen dat de verandering hen overkomt.

- *“Mijn angst is dat er met 1000 woningen in één keer te veel instroom is, en dat het als een soort overval aanvoelt op de bestaande bewoners. We kunnen het beter geleidelijk doen, in stappen.”*
- *“1000 woningen is genoeg voor komende tijd, meer hoeft er niet bij.”*

5.1.5 Enderakkers als losstaande wijk?

In meerdere gesprekken komt de zorg terug dat de nieuwe wijk onvoldoende verbonden raakt met het bestaande dorp. Dit sluit aan bij het eerdere signaal dat het aangewezen gebied nu al door sommige inwoners als enigszins los van de dorpskern wordt gezien.

De zorg gaat zowel over ruimtelijke als sociale verbinding. Inwoners willen voorkomen dat er een aparte wijk ontstaat waar mensen vooral op zichzelf zijn, of die niet als een vanzelfsprekend onderdeel van Bergeijk aanvoelt. Daarbij worden verbindingen met de kern, bestaande voorzieningen en omliggende routes vaak als belangrijk gezien.

Dit thema raakt aan de kernvraag onder veel gesprekken: blijft dit straks nog Bergeijk aanvoelen? Voor de stedenbouwkundige uitwerking betekent dit dat routes, voorzieningen, openbare ruimte en ontmoetingsplekken bewust moeten bijdragen aan verbinding met het bestaande dorp.

- *“Zorg ervoor dat het niet een aparte, losstaande wijk wordt waar iedereen op zichzelf is. De wijk moet juist een toevoeging zijn aan het bestaande dorp.”*
- *“Geen losse wijk, zoals Westerhoven.”*

5.2 De belangrijkste kansen

Naast zorgen noemen inwoners ook kansen. Die kansen gaan vooral over het beter verbinden van het gebied met de bestaande kern, het toevoegen van betaalbare woningen, het maken van een gemengde wijk en het creëren van nieuwe plekken voor ontmoeting en groen.

5.2.1 Verbinding maken met de bestaande kern

Verbinding komt in meerdere gesprekken terug als kans en als voorwaarde. Inwoners zien mogelijkheden om de nieuwe wijk niet los te ontwikkelen, maar juist beter te verbinden met de bestaande kern, sportvelden, fiets- en wandelroutes en voorzieningen.

Waar de zorg is dat de wijk een eiland wordt, ligt de kans in het maken van logische routes en gedeelde plekken. Vooral goede fietsverbindingen worden genoemd als manier om de wijk onderdeel te maken van het dagelijks leven in Bergeijk.

Voor de planvorming betekent dit dat verbinding niet pas achteraf opgelost kan worden. De wijk moet vanaf het begin worden ontworpen als onderdeel van een groter dorps netwerk.

- *“Het is belangrijk om verbinding te houden met de huidige kern.”*
- *Kijk goed naar hoe we de kernen kunnen verbinden: Westerhoven naar Enderakkers. Bergeijk-West op Weebosch en Luyksgestel.*
- *“Enderakkers is voor senioren te ver weg. Plaats de nieuwe woningen liever in het centrum, rond Brouwersbos met hofjes.”*
- *“We kunnen de nieuwe straatnamen samen toekennen, met onderbouwing van deze namen. Dit helpt ook met de integratie van nieuwe mensen. Op die manier laat je nieuwe bewoners deel uitmaken van de geschiedenis.”*

5.2.2 Een levendige, gemengde en betaalbare wijk

De behoefte aan betaalbare woningen en ruimte voor starters komt in meerdere gesprekken naar voren. Vooral starters, jongeren en senioren worden genoemd als belangrijke doelgroepen voor de ontwikkeling.

Meerdere inwoners zien de ontwikkeling als kans om jongeren in Bergeijk te houden. Betaalbaarheid is daarbij een terugkerend woord. Tegelijkertijd wordt ook de combinatie met senioren genoemd: passende woningen voor ouderen kunnen doorstroming mogelijk maken en bijdragen aan een gemengde wijk.

De kans zit dus niet alleen in “meer woningen”, maar in de juiste woningen. Voor de planvorming vraagt dit om een duidelijke keuze in woningtypen, prijsklassen en doelgroepenmix.

- *“Er moet echt plek komen voor starters. Starters hebben momenteel weinig kans op een woning in Bergeijk, terwijl we juist willen dat jongeren in het dorp blijven wonen.”*
- *“Denk aan woningen voor starters!”*
- *“Maak betaalbare woningen.”*

“De nieuwe wijk ligt straks helemaal afgezonderd. Komt er een dorpskern?”

“Laten we goede fietsverbindingen verder stimuleren.”

“Het zou mooi zijn als de huidige sportvelden goed worden verbonden met de nieuwe wijk.”

5.2.3 Nieuwe plekken om elkaar te ontmoeten

Inwoners noemen verschillende kansen voor plekken waar bewoners elkaar laagdrempelig kunnen tegenkomen.

De ideeën lopen uiteen van een centrale ontmoetingsplek voor senioren tot een kinderboerderij, horeca, pleintjes of steunpunten voor zorg en dagelijkse diensten. Wat deze ideeën verbindt, is de wens dat de nieuwe wijk meer wordt dan een woongebied alleen. Voor de planvorming betekent dit dat ontmoeting niet alleen sociaal georganiseerd hoeft te worden, maar ook ruimtelijk kan worden ondersteund. Routes, pleinen, gedeeld groen en kleinschalige voorzieningen kunnen helpen om contact vanzelfsprekender te maken.

- *“Ik zou graag een ontmoetingsplek voor senioren zien — een centrale plek in de wijk met steunpunten, bijvoorbeeld een huisarts en punt voor medicijnenafhaal.”*
- *“Ik zou graag een kinderboerderij in het gebied zien. Laten we inzetten op een wijk waar ruimte is voor diverse doelgroepen om te wonen.”*

5.2.4 Klimaatbestendig en waterrobuust ontwerp

Klimaatbestendig ontwerp is geen groot hoofdthema in aantallen, maar komt wel terug als concreet aandachtspunt in de gesprekken. Enkele inwoners noemen kansen om groen, waterberging, spelen en verkoeling met elkaar te combineren.

- *“Voeg wadi’s toe in het ontwerp van de nieuwe wijk. Daar is genoeg ruimte voor met eromheen groen en speeltoestellen.”*
- *“Ik denk aan water met speelvoorziening, veel groen, en ontmoeting op meerdere plekken.”*

5.3 Aandachtspunten

In enkele gesprekken komt naar voren dat de ontwikkeling van Enderakkers / Bergeijk-Noord al op verschillende manieren in het dorp rondgaat. Sommige inwoners volgen de plannen actief, bijvoorbeeld omdat zij zelf of hun kinderen een woning zoeken, omdat zij grondeigenaar zijn of omdat zij ontwikkelingen in Bergeijk nauwlettend volgen. Anderen geven aan vooral iets te hebben gehoord via informele kanalen, sociale media of de website. Er zijn ook respondenten die aangeven nog weinig van de plannen te hebben meegekregen.

Dit wijst niet op één eenduidig beeld van hoe goed inwoners geïnformeerd zijn. Wel laat het zien dat de informatiepositie van inwoners verschilt. Sommige reacties zijn gebaseerd op bestaande kennis of eerdere ervaringen met plannen in het gebied, terwijl andere reacties juist ontstaan vanuit eerste indrukken, vragen of onzekerheden tijdens het straatgesprek.

Voor het vervolg is dit relevant. Bij een ontwikkeling van deze schaal gaat participatie niet alleen over het ophalen van zorgen en kansen, maar ook over het opbouwen van een gedeeld beeld: wat is al bekend, wat staat nog open, waar kunnen inwoners invloed op hebben en wanneer worden keuzes gemaakt? Heldere en herhaalde communicatie kan helpen om verwachtingen te verduidelijken en te voorkomen dat het plan vooral via losse beelden, aannames of informele verhalen gaat leven.

6. Ten slotte

We hebben in dit verslag geprobeerd een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van wat er is opgehaald. Alle gesprekken die op straat zijn gevoerd, zijn meegenomen in het maken van deze verslaglegging. Zo veel mensen, zo veel wensen. Het kan zo zijn dat je daarom een specifieke uitspraak misschien niet letterlijk terugvindt in dit verslag.